

Arbeids- og sosialdepartementet
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Vår ref:
21/00144-2

Saksbehandler:
Sanne Hofman

Dato:
10. mars 2021

Høring - Forslag til nytt arbeidsmarkedstiltak - sommerjobb for unge med bistandsbehov

Barneombudet viser til høringen om forslag til et nytt arbeidsmarked tiltak - sommerjobb for unge med bistandsbehov.

Barneombudet har som mandat barn og unge under 18 år. Målgruppen for departementets tiltak er ledige, og personer med nedsatt arbeidsevne under 30 år, som har utfordringer med å få sommerjobb på ordinære vilkår. Det legges opp til at personer med nedsatt funksjonsevne og yngre aldersgrupper vil bli prioritert. Departementet kommer ikke med en nedre aldersgrense for denne gruppen i høringsnotatet. Vi går derfor ut fra at ungdom mellom 15 og 18 år faller innenfor ordningen, og er en av de yngre aldersgruppene som vil bli prioritert. Vi vil presisere at vi uttaler oss om unge under 18 år i dette høringssvaret.

Barneombudet er positiv til forslaget om å innføre et tilskudd til arbeidsgivere som tar unge arbeidssøkere med bistandsbehov i en fire ukers sommerjobb. Forslaget vil etter vårt syn kunne bidra til at flere unge med bistandsbehov kan få verdifull arbeidserfaring og kan gi dem mestringfølelser som kan virke motiverende for videre deltakelse og aktivitet.

Vi er særlig positivt til at departementet også foreslår at det åpnes opp for at tiltaket kan kombineres med mentor og inkluderingstilskudd. Dette vil ikke bare bidra til å senke terskelen for arbeidsgivere som ønsker å rekruttere arbeidssøkere med oppfølgings- eller tilretteleggingsbehov, men også gi unge arbeidssøkere den oppfølgingen og tilretteleggingen på arbeidsplassen som de trenger for å komme seg i jobb.

Vi er likevel noe undrende til at regjeringen lanserer dette som et arbeidsmarkedstiltak for unge ledige og personer med nedsatt arbeidsevne som over en tid har vært registrert som arbeidssøkere hos NAV. De fleste under 18 år er ikke de som har vært registrert som arbeidssøkere hos NAV over en tid. Barneombudet mener at de under 18 år som er ledige eller har nedsatt arbeidsevne, bør være med i denne ordningen fra dag en. Dette for å forebygge at de nettopp kan bli langtids registrerte.

Etter FNs barnekonvensjon artikkel 6 skal staten så langt som mulig sikre at barn får en så optimal utvikling som mulig. Barnekonvensjonen artikkel 23 sier at hjelpen til barn og unge med nedsattfunksjonsevne skal innrettes slik at funksjonshemmede barn har effektiv tilgang til blant

Karl Johans gate 7,
0154 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

annet forberedelse til arbeidslivet. Staten er videre ifølge barnekonvensjon art. 4 forpliktet til å treffe alle egnede tiltak for å gjennomføre barns rettigheter etter konvensjonen.

FNs barnekomité oppfordrer staten i Generell Kommentar nr. 20 om implementering av rettighetene til barn i ungdomstiden, til å *'hjelpe unge utenfor skolen på en måte som er passende for alderen deres, for å legge til rette for overgangen til anstendig arbeid og å vedta politikk som fremmer fremtidig sysselsetting av unge'*. Grunnlaget som legges i ungdomstiden er ikke bare viktig for de unges individuelle optimale utvikling, men også for nåværende og særlig fremtidig sosial og økonomisk utvikling.

Et betydelig antall unge, et sted mellom 6 og 12 %, er ikke i utdanning, opplæring eller arbeid og mye tyder på at andelen unge utenfor har økt betraktelig siden koronapandemien startet.¹ De unge som faller utenfor, er ofte de som allerede sliter fra før. Forskning viser at konsekvensene for de unge som står utenfor skole, utdanning eller arbeidslivet allerede tidlig i livet, er store. Det vises blant annet til en betydelig nedgang i positive følelser og livstilfredshet og en økning av psykiske og fysiske helseplager, rus og avhengighetsproblematikk, kriminalitet og antisosial adferd.² Også levekårsundersøkelser viser at unge som står utenfor skole og jobb har betydelig mer helseplager og dårligere levekår enn den øvrige unge i befolkningen.³ At de allerede som unge står utenfor kan dermed gi langvarige negative konsekvenser for deres utvikling og for deltakelse i arbeidslivet senere og øke faren for langvarig utenforskap.

Det er også viktig at ungdom som faller utenfor, selv også er opptatt av å få seg jobb. De sier at de mangler jobberfaring og at mange av dem sliter fra før. De ønsker seg enten kommunale eller statlige tiltak, som gjør at det blir lettere for dem å få både sommerjobb og mer permanent jobb.⁴

Ungdomstiden er en avgjørende overgangsperiode med mulighet til å forbedre livssjansene for unge. Positive og støttende muligheter gjennom ungdomstiden kan brukes til å motvirke noen av følgene av opplevde skader i tidlig barndom.⁵ Vi mener at det derfor er viktig å investere i tiltak som styrker unges ferdigheter. Vi mener at departementets forslag er et tiltak som kan bidra til dette, og dermed bidra til oppfyllelse av barn og unges rettigheter.

Med vennlig hilsen

¹ Fedoryshyn (2019). *Hvordan går det med unge som faller utenfor?* SSB 2019; Fedoryshyn (2020), *Færre unge utenfor i fjor*. SSB, 2020.

² Rodwell et al. (2018). *Adolescent mental health and behavioural predictors of being NEET: a prospective study of young adults not in employment, education, or training*. *Psychological Medicine*, 48(5), 861-871; Bäckman & Nilsson (2016). *Long-term consequences of being not in employment, education or training as a young adult. Stability and change in three Swedish birth cohorts*. *European Societies*, 18(2), 136-157; Falch & Nyhus (2011). *Betydningen av fullført videregående opplæring for sysselsetting og inaktivitet blant unge voksne*. *Søkelys på arbeidslivet*, 28(04), 285- 301; Dahl, van der Wel, Harsløf (2017). *Arbeid, helse og sosial ulikhet*, Helsedirektoratet IS-1774.

³ *Fattigdom og levekår i Norge. Tilstand og utviklingstrekk* – Nav-rapport 4//2016.

⁴ Ungdomspaneletts innspill til samarbeidsstrategien for barn og unge som vokser opp i lavinntektsfamilier, 2020; *'Snakk om fattigdom'* – *En rapport om barn som vokser opp i fattige familier*. Kirkens bymisjon og ResponsAnalyse, 2019; Redd Barnas barnehøring: *Barnas innspill til samarbeidsstrategien for barn og unge som vokser opp i lavinntektsfamilier*, 2020; *'Alt koster penger'*, Redd Barna-rapport, 2020.

⁵ CRC/C/GC/20, Generell kommentar nr. 20 (2016) om implementeringen av rettighetene til barn i ungdomstiden, para 11.

Camilla Kayed
fagsjef

Sanne Hofman
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.